

NOVÉ INDICKÉ NÁBOŽENSTVÍ JE STARÉ 800 LET

V indickém státě Karnátaka byla nedávno jako samostatné náboženství uznána lingajáta dharmu. Ta byla doposud považována za součást šivaistické tradice v rámci hinduismu, avšak po několik desítek let se jeho představitelé pokoušeli dosáhnout vyčlenění. Svého cíle nyní dosáhli, když získali status náboženské menšiny. Podle různých odhadů je stoupenců lingajáty v tomto státě 10–17 %.

„Celé náboženství započalo jako vzpoura a protest proti hinduistické or-

Představitelé lingajáta dharmy na shromáždění v Bengalúru, hlavním městě indického státu Karnátaka.

Foto: *The Hindu*, <http://www.thehindu.com>.

toodoxii,“ říká S. M. Džamdar, generální sekretář organizace Džagatik Lingajáta Mahasabha, jež spolu s dalšími o změnu usilovala. „Povstalo proti všemu hinduistickému, tudíž je to samostatné náboženství.“ Stoupenci nově uznané menšiny jsou nyní po měsících protestů nadšeni, říká Džambar. Nyní prý budou usilovat o celonárodní uznání, ale to je vzhledem k současné politické situaci, kdy v parlamentu mají většinu hinduističtí nacionalisté, nereálné.

Stoupenci lingajáty budou nyní požívat výhod, jaké mají jiné náboženské menšiny (muslimové, křesťané a džinisté). Patří k nim např. právo zakládat vlastní školy a snadnější přístup ke stipendiím.

✠ NA PŘÍŠTĚ 3/2018

Nejen vzýváním či modlitbou, ale i různými způsoby získávání poznatků se (údajně) děje lidská komunikace s duchovním světem.

V příštím Dingiru se budeme zabývat komunikací se zemřelými, s mimozemšťany, s nanebevzatými mistry a dalšími obyvateli duchovních světů.

Lingajáta se hlásí k učení reformátora Basavy ze 12. stol. Jeho součástí je uctívání Šivy jako jediného božství (stoupenci nosí na krku lingam jako Šivův symbol), absence chrámových bohoslužeb vedených bráhmny a odmítání kastovního systému.

NAPROSTÁ VĚTŠINA AMERIČANŮ VĚŘÍ V BOHA – ALE CO TO ZNAMENÁ?

Americká agentura „Pew Research Center“ na konci dubna publikovala závěr rozsáhlejší studie o víře v Boha v USA.

Američané tradičně vykazují relativně vysoký počet těch, kteří se považují za věřící. Ten ovšem posledních letech podle různých průzkumů klesá a lidé se liší v tom, v jakého Boha věří. Právě na toto téma se Pewovo výzkumné centrum zaměřilo.

Zatímco v roce 2007 odpovědělo na otázku „Věříte v Boha?“ kladně devět z deseti respon-

dentů, o 7 let později to bylo o jedno procento méně. To sice není veliký rozdíl, ten však byl výrazněji zaznamenán v odpovědích na preciznější otázku, zda jsou si existencí Boha jisti. V roce 2007 to bylo 71 %, v roce 2014 jen 63 %. Nyní (dotazování se konalo v prosinci 2017) se k víře v Boha přihlásilo již jen osm z deseti občanů USA. Avšak jen 56 % věří v Boha tak, jak o něm hovoří Bible – milující, vševědoucí, působící v dějinách atd. Naproti tomu 23 % uvádí, že věří v jinou „vyšší moc“ či „duchovní sílu“. Podobně neurčitou charakteristiku však uvádějí i někteří z těch, kteří na otázku, zda věří v Boha, odpověděli záporně, a tak je věřících v jinou vyšší moc v americké populaci právě jedna třetina. Pouze desetina tvrdí, že „nad námi“ nic neexistuje.

V USA znatelně roste skupina lidí „bez vyznání“, avšak 72 % z nich v Boha či vyšší duchovní sílu věří.

Výzkumníci se zaměřili i na jednotlivé skupiny podle náboženské sebeidentifikace. Zjistili, že v biblického Boha věří 80 % všech křesťanů, 18 % dává přednost jiné duchovní síle a každý stý člověk, který se hlásí ke křesťanství, vůbec v žádnou vyšší moc nevěří. V židovské

populaci jsou čísla výrazně jiná: v biblického Boha věří třetina, 56 % v jinou vyšší moc a každý desátý nevěří v žádnou vyšší duchovní moc.

U „bez vyznání“ je poměr 17:53:27 (ostatní v tom nemají jasno). Ovšem ani skupina těch, kteří se považují za ateisty, není jednobarevná: jen 81 % odmítá jakoukoliv představu Boha (resp. boha), 18 % uznává (věří v) existenci nějaké vyšší moci. A mezi agnostiky jsou i tací (3 %), kteří uznávají existenci biblického Boha a jen 30 % nevěří v žádnou vyšší duchovní moc.

Někteří ateisté (byť jen 3 %) uvedli, že k nějaké vyšší moci hovoří, a každý stý dokonce věří, že tato duchovní síla hovoří k němu. U agnostiků je tento poměr 30:2, u těch, kteří se hlásí k židovství 63:9, u křesťanů 90:35. Nejvíce k Bohu podle tohoto výzkumu hovoří černí protestanté (97 %) a evangelikálové (96 %). A opět jsou to příslušníci historických černošských protestantských komunit, kteří nejvíce věří, že Bůh hovoří k nim (60 %). Celkově v americké populaci je to 28 %, 47 % uvádí, že alespoň k Bohu či k vyšší moci hovoří oni.

VÍRA NA UKRAJINĚ MEZI MOSKVOU A KYJEVEM... A CAŘIHRADEM

Ukrajínští pravoslavní křesťané jsou rozdělení na ty, již jsou loajální Moskevskému patriarchátu (UPC-MP), a na ty, kteří se hlásí k samostatným ukrajinským jurisdikcím. Největší z nich je Ukrajinská pravoslavná církev Kyjevského patriarchátu (UPC-KP), ale žádné církve světového pravoslavného společenství je zatím neuznávají jako kanonické (legitimní), tedy ani Cařihradský (Ekumenický) patriarchát, kterému mezi nimi náleží čestný primát.

Ten do složitě ukrajinské situace nyní vstoupil svým prohlášením, kterým reaguje na nedávnou iniciativu Petra Porošenka. Po pravidelném zasedání svého posvátného synodu 22. dubna 2018 vydal komuniké s tímto obsahem: „V souladu s božskými a posvátnými kánony, stejně jako se staletým církevním pořádkem a svatou tradicí se Ekumenický patriarchát věnuje uchování všepřavoslavné jednoty a péči o pravoslavné církve na celém světě, zvláště ukrajinskému pravoslavnému lidu, který přijal spásnou křesťanskou víru a svatý křest

z Cařihradu. A tak, jako pravá mateřská církev, zkoumal záležitosti týkající se církevní situace na Ukrajině, jak to činil i při předchozích synodních zasedáních. A protože obdržel od civilních i církevních autorit zastupujících miliony ukrajinských pravoslavných křesťanů žádost o udělení autokefality, rozhodl ohledně této záležitosti úzce komunikovat a koordinovat se svými sesterskými církvemi.“

Prezident Porošenko uznání autokefality (samostatnosti), a tedy dohodu všech ukrajinských jurisdikcí včetně UCP-MP pod taktovkou Cařihradu, vidí jako jedinou možnost, jak se „alespoň nějak očistit od hněvu a hříchů spáchaných ruskou armádou, propagandisty a někdy, bohužel, i ruskými kněžími na území Ukrajiny“. Jde podle něj o záležitost národní bezpečnosti a obrany před „hybridní válkou“, protože Kreml podle něj UPC-MP využívá pro svůj vliv v zemi.

Představitelé UPC-MP i někteří opoziční politici prezidentovu iniciativu kritizují s tím, že je v rozporu s ústavním oddělením státu a církve. Mluvčí UPC-MP Vasilij Anisimov na rozhlasové stanici Radonež prohlásil, že prezident „pokouší patriarchu Bartoloměje jako ďábel Krista“ a že si „hraje s ohněm“. Na adresu cařihradského patriarchy pak Asimov prohlásil, že ten je asi „řád takto pokoušen, jelikož to povzbuzuje a zvyšuje jeho důležitost“. Spor mezi promoskevskými a separatistickými pravoslavnými na Ukrajině je tak třeba chápat i na pozadí dlouhodobého napětí mezi Moskevským a Cařihradským patriarchátem.

GUATEMALSKÉ VELVYSLANCTVÍ V JERUZALÉMĚ A EVANGÉLICOS

Dva dny po otevření nového velvyslanectví Spojených států v Jeruzalémě učinila totéž i Guatemala. Podobně jako v USA měli i v této středoamerické zemi na tomto kroku svůj podíl evangelikální podporovatelé Státu Izrael. Samotný prezident Jimmy Morales, absolvent baptistického semináře, je již třetím evangelikálem v tomto úřadě. Jistě nebyla náhoda, že prvním neamerickým státem, který po svém zvolení v roce 2015 navštívil, byl právě Izrael: „Máme vynikající vztahy a budeme tento vztah posilovat,“ řekl o židovském státě Morales a dodal: „Věřím, že díky tomuto správnému kroku

obdržíme požehnaní pro oba národy.“

Náboženský jazyk nechyběl ani ve vyjádření guatemalské velvyslankyně Sarah Angeliny Solisové, podle níž se lidé v Guatemale za Jeruzalém a mír v této oblasti modlí. „Je to zalíbeno v Bibli, v knize Genesis, a jsem si jistá, že pro Guatemalu přijdou mnohá požehnaní,“ řekla dále. Nejčastěji citovaným biblickým místem tzv. křesťanských sionistů je Genesis 12,2–3, kde Bůh říká Abrahamovi: „Učiním tě velkým národem, požehnám tě, velké učiním tvé jméno. Staň se požehnaním! Požehnám těm, kdo žehnají tobě, proklejí ty, kdo ti zlořečí. V tobě dojdou požehnaní veškeré čeledi země.“

Trend přechodu od tradičního katolictví k evangelikalismu je typický pro celou Latinskou Ameriku a platí to i pro Guatemalu. Podle Pew Research Center téměř čtvrtina zdejších protestantů uvádí, že byla vychována v katolické víře. K různým protestantským, především letničním a charismatickým, církvím se hlásí více než 40 % obyvatel země.

Rabín Jechiel Eckstein, zakladatel Mezinárodního společenství křesťanů a Židů nedávno prohlásil, že všude, kde se ve světě šíří letniční tradice, šíří se i křesťanský sionismus. To potvrzuje Josef Williams z Rutgers University v New Jersey, který na toto téma učinil výzkum: „Podobně jako jejich americké protějšky, (letniční) věřící po celém světě chtějí také vědět, že jsou Bohem vyvolení.“

CÍRKEV GABOLA: PIJÁCTVÍ JAKO CESTA K BOHU

Některá média zaujala nově založená církev v Jihoafrické republice. Ve svém názvu má setswanské slovo pro pití – *gabola*. Církev Gabola totiž pítí, ba pijáctví, považuje za posvátný úkon, který člověka

Prezident Jimmy Morales a ministerský předseda Benjamin Netanjahu.

přibližuje k Bohu a naplňuje Duchem svatým. Tvrdí to alespoň její zakladatel, biskup Tsietsi Makiti. „Jsme církví pro ty, kteří byli jinými církvemi odmítnuti kvůli pití alkoholu (...) a jsou považováni za hříšníky.“ Církev byla založena před osmi měsíci a dnes má údajně již asi pět set členů.

Ti se scházejí v hospodách a barech, které jsou jejími stoupenci chápány jako chrámy, a zpívají v nich hymny oslavující pozitivní účinky pití alkoholu, který po požehnaní duchovním rovněž konzumují. Do církve se vstupuje křtem, který se uskutečňuje politím oblíbeným nápojem novokřtěnce.

Klíčovým biblickým místem věřících nové církve je příběh o tom, jak Ježíš proměnil vodu ve víno. Chápou je jako požehnaní odpovědného (toto slovo zdůrazňují) pití, které podle nich lidi sdružuje ve společenství radosti a lásky.

Jiné jihoafrické církve Gabolu pochopitelně nepovažují za svého partnera, přesto se k její existenci vážně vyjadřují: „Gabola nemá nic společného s Božím slovem,“ říká např. arcibiskup Modiri Patrick Shole z Jihoafrické unijní rady nezávislých církví a pokračuje: „Používají Bibli k propagaci hospod a pití alkoholu. Je to rouhání. Je to hereze.“ Jeho organizace se prý bude snažit o to, aby byla církev zrušena na základě vyhlášky, která zakazuje působení kostelů v blízkosti barů. V tomto případě však nejsou v jejich blízkosti, ale přímo v nich.

V JAR se ke křesťanství hlásí 80 % populace. Vedle katolíků a tradičních protestantů jsou to příslušníci různých nezávislých církví. ■

Zprávy jsou vybrány z Náboženského infoservisu; tam jsou též uvedeni autoři a zdroje informací.

**DALŠÍ AKTUÁLNÍ ZPRÁVY NAJDETE V NOVÉM
„NÁBOŽENSKÉM INFOSERVISU“ NA ADRESE
[HTTP://INFO.DINGIR.CZ](http://info.dingir.cz).**